

INFORMACJA DLA ZARZĄDCÓW DRÓG w zakresie:
„Przeciwdziałanie niszczeniu dróg samorządowych przy budowie
autostrad i dróg ekspresowych„

1. Zapoznaj się z aktualnym programem budowy dróg krajowych na lata ...;
2. Sprawdź u Inwestora (GDDKiA) lub na stronie internetowej Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa przewidywany termin realizacji zadań na Twoim terenie;
3. Sprawdź zapisy umów wzorcowych - narzędzia ochrony dróg samorządowych;
4. Zawrzyj stosowne porozumienia z wykonawcą inwestycji realizowanej na Twoim terenie;
5. W przypadku korzystania przez wykonawcę z dróg lokalnych pomimo braku zawarcia porozumień lub niewywiązywania się wykonawcy z zawartych porozumień – zgłoś ten fakt do Inżyniera Kontraktu i/lub GDDKiA właściwego dla danej inwestycji;
6. Odpowiedzialność odszkodowawcza od podmiotu prawa cywilnego;
7. Przeprowadź inwentaryzację istniejącego stanu dróg na Twoim terenie. Wykonaj dokumentację opisową i fotograficzną, przed datą/terminem od jakiego Wykonawca zacznie korzystać z dróg lokalnych na Twoim terenie.

1. Zapoznaj się z aktualnym programem budowy dróg krajowych na lata ...;

Źródło: <http://mib.gov.pl/>

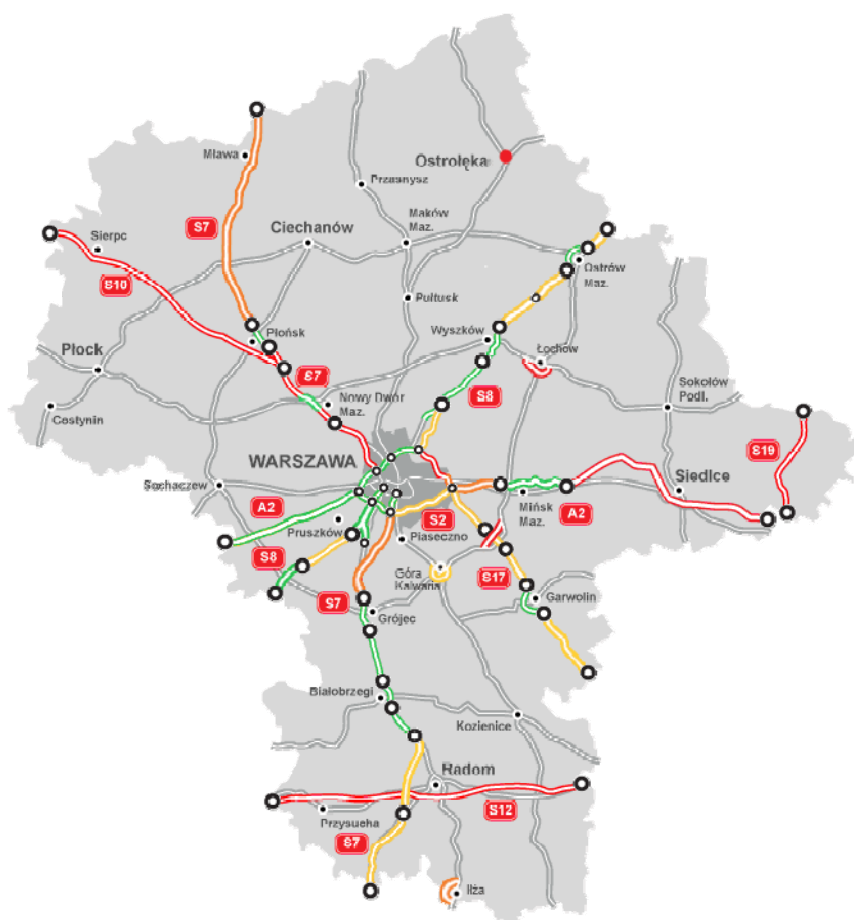
Obecnie obowiązującym jest program zatwierdzony 8 września 2015r. uchwałą Rady Ministrów pt. „Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.)” – określający kierunki działań oraz priorytety inwestycyjne w zakresie rozwoju sieci dróg krajowych w Polsce. Program dokonuje diagnozy stanu obecnego sektora drogowego, definiuje zarówno cele planowane do osiągnięcia, jak i kluczowe obszary stanowiące tzw. wąskie gardła w transporcie osobowym i towarowym oraz odnosi się do zobowiązań i wyzwań, jakie stoją przed Polską w najbliższym czasie.

Dokument ten zakłada dokończenie budowy ciągów dróg ekspresowych i autostrad oraz budowę 57 obwodnic w ciągach dróg krajowych. Na realizację inwestycji ujętych w Programie przewiduje się kwotę 107 mld zł. Realizacja wszystkich zadań inwestycyjnych pozwoli na stworzenie sieci autostrad oraz dróg ekspresowych w ramach następujących ciągów komunikacyjnych: A1, A2, A4, A18, S1, S2, S3, S5, S6, S7, S8, S10, S11, S12, S17, S19, S22, S51, S61, S69 oraz S74. Ponadto w Programie znajduje się lista mniejszych zadań inwestycyjnych z zakresu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego tzw. Program Likwidacji Miejsc Niebezpiecznych.

2. Sprawdź u Inwestora (GDDKiA) lub na stronie internetowej Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa przewidywany termin realizacji zadań na Twoim terenie;

Źródło: <http://www.gddkia.gov.pl/>

Na stronie internetowej GDDKiA, dostępna jest aktualna interaktywna Mapa Stanu Budowy Dróg, gdzie można zweryfikować stan realizacji inwestycji na Twoim terenie. Mapa uwzględnia informacje o autostradach, drogach ekspresowych i obwodnicach w podziale na drogi w użytkowaniu, w realizacji, w przetargu oraz w przygotowaniu do realizacji. Dodatkowo klikając na mapie interesujący Cię odcinek drogi, możesz uzyskać więcej informacji o danej inwestycji, m.in. opis i zakres inwestycji, terminy, podstawowe parametry techniczne, informacje kontaktowe np. adres strony internetowej dedykowanej dla danej inwestycji itp.

Rys. 1 Przykładowa Mapa Stanu Budowy Dróg w województwie mazowieckim

Sprawdź u Inwestora (GDDKiA) przewidywany termin realizacji zadań na Twoim terenie składając tradycyjne zapytanie pisemne lub za pośrednictwem poczty elektronicznej, kontaktując się z właściwym dla Twojego terenu Oddziałem GDDKiA lub Centralą GDDKiA.

3. Sprawdź zapisy umów wzorcowych - narzędzia ochrony dróg samorządowych;

Źródło: <http://www.gddkia.gov.pl>

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad opracowała i wdrożyła zasady ustalania i naprawy uszkodzeń dróg samorządowych w trakcie budowy odcinków autostrad i dróg ekspresowych. Poniżej przedstawiono przykładowe zapisy zobowiązań generalnych wykonawców, wynikające z opracowanych zapisów dla zawieranych umów kontraktowych z GDDKiA¹. Mając na uwadze, że przedmiotowe dokumenty ulegają ciągłym aktualizacjom, każdorazowo należy sprawdzać treść poniższych zapisów z treścią zawieranych umów. Znajomość przedmiotowych regulacji w znaczny sposób może przyczynić się do przeciwdziałania negatywnemu zjawisku jakim jest niszczenie dróg samorządowych przy budowie autostrad i dróg ekspresowych, jak również pozwoli egzekwować Państwa prawa w przedmiotowym zakresie w postaci spisania stosownych protokołów z inwentaryzacji oraz porozumień z wykonawcami.

Pamiętaj, że bez dokonania inwentaryzacji stanu technicznego dróg w postaci protokołu (uzgodnionego przez zarządcę) oraz spisania przedmiotowych porozumień – wykonawca nie powinien przystąpić do korzystania z takich dróg.

- **Warunki Kontraktu Subklauzula 4.13 [Prawa przejazdu i urządzenia]**

„Wykonawca poniesie wszelkie koszty i obciążenia z tytułu specjalnych i/lub czasowych praw przejazdu, których może potrzebować, włączając te dotyczące dostępu do Placu Budowy. Wykonawca uzyska także na własne ryzyko i koszt, wszelkie dodatkowe urządzenia poza Placem Budowy, których może potrzebować dla celów Robót.

Wykonawca przed rozpoczęciem robót budowlanych na własny koszt, dokona inwentaryzacji fotograficznej i opisowej obiektów budowlanych na terenach przyległych oraz dróg, tras dostępu i urządzeń obcych na Placu Budowy, jak i w jego otoczeniu, których stan może ulec pogorszeniu w wyniku prowadzenia robót budowlanych. O terminie przeprowadzenia inwentaryzacji Wykonawca powiadomi Inżyniera i gestorów lub zarządców takich dróg lub urządzeń obcych lub obiektów budowlanych. Z czynności inwentaryzacji sporządza się protokół. Inżynier dokona weryfikacji protokołu, a w przypadku braku zastrzeżeń co do jego treści zatwierdzi taką inwentaryzację. Podmiotom i osobom zawiadomionym a nieobecnym przy wykonaniu inwentaryzacji Wykonawca przesyła kopię protokołu. Wykonawca jest zobowiązany na własny koszt utrzymać istniejący stały dostęp do wszystkich nieruchomości położonych na terenach przyległych do Placu Budowy przez cały okres trwania Robót. Wykonawca nie będzie

---

¹ Treść zapisów przytoczonych dokumentów wzorcowych zgodna ze stanem na dzień 01.08.2016r.

uprawniony do żadnych roszczeń o przedłużenie Czasu na Ukończenie lub dodatkowego Kosztu z tego tytułu.”

- **Warunki Kontraktu Subklauzula 4.15 [Trasa dostępu]**

„Będzie się uważało, że Wykonawca uznał trasy dostępu do Placu Budowy za wystarczająco przydatne i dostępne. Wykonawca będzie stosował racjonalne środki, aby nie dopuścić do uszkodzenia jakiejkolwiek drogi lub mostu, przez ruch drogowy związany z działalnością Wykonawcy lub przez Personel Wykonawcy. Te wysiłki będą obejmowały także właściwe użycie odpowiednich pojazdów i tras.

Wyjawszy przypadki, gdy jest inaczej podane w niniejszych Warunkach:

- (a) Wykonawca (w stosunkach między Stronami) będzie odpowiedzialny za wszelką konserwację, która może być wymagana do używania przez niego tras dostępu;
- (b) Wykonawca zapewni wszelkie znaki i drogowskazy wzdłuż tras dostępu i uzyska każde ewentualnie wymagane pozwolenie odnośnych władz na użytkowanie takich tras, znaków i drogowskazów; Wykonawca, przed rozpoczęciem korzystania z tras dostępu, jest zobowiązany do przedłożenia Zamawiającemu oświadczeń o zawarciu porozumień/zgód z innymi zarządcami dróg w zakresie korzystania z tych dróg przez Wykonawcę, jak również przez - wykonujących na jego rzecz czynności - Podwykonawców.
- (c) Zamawiający nie będzie odpowiedzialny za zaspokojenie żadnych roszczeń, które mogą ewentualnie wynikać z używania jakiejkolwiek trasy dostępu lub dotyczyć jej w inny sposób;
- (d) Zamawiający nie gwarantuje przydatności ani dostępności żadnej konkretnej trasy dostępu; oraz
- (e) Koszty wynikłe z nieprzydatności lub niedostępności tras dostępu, dla użytku wymaganego przez Wykonawcę, będą poniesione przez Wykonawcę.
- (f) Wykonawca zobowiązany jest do przeprowadzenia oceny stanu technicznego istniejących dróg publicznych znajdujących się w najbliższym otoczeniu inwestycji oraz w dalszej odległości które są wykorzystywane do transportu technologicznego oraz objazdów dla ruchu publicznego przed rozpoczęciem Robót i po ich zakończeniu. Wykonawca będzie mógł transportować Materiały i wyposażenie wyłącznie po drogach, których stan został zinwentaryzowany w w/w sposób.”

- **Wzorcowe PFU pkt 1.5.2.2 [Przygotowanie Placu Budowy]**

„Nie wykluczając innych czynności niezbędnych dla prawidłowego przygotowania Placu Budowy, w ramach Zaakceptowanej Kwoty Kontraktowej należy uwzględnić koszty związane z:

(...)

- czasowym zajęciem nieruchomości objętych zezwoleniem na wykonanie Robót w zakresie przebudowy infrastruktury technicznej oraz przebudowy innych dróg publicznych, tzn. oznaczeniem w terenie czasowych zajęć i określeniem ich powierzchni, inwentaryzacji nieruchomości, powiadomieniem właścicieli oraz spisanie protokołów zarówno o rozpoczęciu czasowych zajęć jak i ich zakończeniu;
- wykonaniem inwentaryzacji fotograficznej i opisowej obiektów budowlanych na terenach przyległych oraz dokonaniem z udziałem przedstawicieli Inżyniera, Wykonawcy, gestorów i zarządców, inwentaryzacji dróg, tras dostępu i urządzeń obcych na Placu Budowy, jak i w jego otoczeniu, których stan może ulec pogorszeniu w wyniku prowadzenia robót budowlanych;"

• **Wzorcowe DM 00.00.00 pkt 1.5.8 [Ochrona własności publicznej i prywatnej]**

(...)

1.5.8.6 „Jeżeli teren budowy oraz dróg transportowych przylega do terenów z zabudową mieszkaniową, Wykonawca odpowiada za wszelkie uszkodzenia zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie budowy, spowodowane jego działalnością. W celu uniknięcia niesłusznych roszczeń odszkodowawczych ze strony właścicieli nieruchomości, Wykonawca przed rozpoczęciem robót sporządzi inwentaryzację i ocenę stanu technicznego budynków, studni, dróg dojazdowych leżących w bezpośrednim sąsiedztwie pasa drogowego oraz w strefie wpływu drgań i innych skutków prowadzenia robót.”

• **Wzorcowe DM 00.00.00 pkt 1.5.9 [Inwentaryzacja istniejących dróg i budynków]**

- 1.5.9.1 „Wykonawca jest zobowiązany do sporządzenia inwentaryzacji stanu istniejącego budynków zlokalizowanych w pobliżu terenu budowy, narażonych na oddziaływanie robót.
- 1.5.9.2 Inwentaryzacja powinna zostać sporządzona przez biegłego rzeczoznawcę przed rozpoczęciem robót i zawierać część opisową i dokumentację fotograficzną.
- 1.5.9.3 W trakcie prowadzenia robót, nie rzadziej jednak niż co 3 miesiące oraz po zakończeniu inwestycji, rzeczoznawca budowlany powinien sporządzić okresowe raporty zawierające ocenę stanu budynków narażonych na oddziaływanie robót. W ocenie okresowej i końcowej należy uwzględnić uwagi zgłoszone przez właścicieli lub władających, których zdaniem zgłaszającego uległy uszkodzeniu w związku z prowadzoną budową.
- 1.5.9.4 W uzasadnionych przypadkach wystąpienia szkody wynikającej z oddziaływania robót, rzeczoznawca na wniosek Inżyniera przeprowadzi dodatkowy przegląd stanu budynku, sporządzi raport i przedłoży Inżynierowi.

- 1.5.9.5 Wykonawca jest zobowiązany do przeprowadzenia oceny stanu technicznego istniejących dróg publicznych znajdujących się w najbliższym otoczeniu inwestycji oraz w dalszej odległości które są wykorzystywane do transportu technologicznego oraz objazdów dla ruchu publicznego przed rozpoczęciem robót i po ich zakończeniu.
- 1.5.9.6 W ramach oceny należy dokonać inwentaryzacji wszelkich uszkodzeń nawierzchni (spękań, kolein, przełomów itd.), intensywności uszkodzeń i zakresu ich występowania. Nieodłączną częścią tej dokumentacji będą zdjęcia, skatalogowane w sposób nie budzący wątpliwości co do momentu ich wykonania.
- 1.5.9.7 Dane inwentaryzacyjne Wykonawca potwierdzi przez właściwego zarządcę drogi za zgodne ze stanem faktycznym i zgłosi ten fakt do lokalnych władz samorządowych.
- 1.5.9.8 Wykonawca podpisze stosowne protokoły z zarządcami tych dróg. Transport materiałów i wyposażenia może odbywać się po drogach, których stan został zinwentaryzowany i potwierdzony.
- 1.5.9.9 Sposób naprawy zaistniałych szkód zarówno w budynkach jak i na drogach publicznych wykorzystywanych do transportu technologicznego, jak również przeprowadzania objazdów dla ruchu publicznego przy realizacji robót, Wykonawca ustali z właściwymi Zarządcami.
- 1.5.9.10 Wszystkie prace związane z monitoringiem stanu technicznego oraz koszty z tytułu likwidacji powstałych szkód Wykonawca ujmie w cenie kontraktowej."

• **Wzorcowe DM 00.00.00 pkt 4 [Transport]**

- 4.1 „Wykonawca jest zobowiązany do stosowania jedynie takich środków transportu, które nie wpłyną niekorzystnie na jakość wykonywanych robót i właściwości przewożonych materiałów. Wykonawca zapewni wykonanie i utrzymanie w czasie prowadzonych robót niezbędnych dróg technologicznych i dojazdowych na terenie budowy.
- 4.2 W przypadku wykorzystywania do transportu budowlanego dróg spoza pasa drogowego (publicznych i prywatnych) Wykonawca ma obowiązek wykonania inwentaryzacji i oceny stanu technicznego istniejących odcinków dróg i przedstawienie wyników Inżynierowi przed rozpoczęciem robót. Inwentaryzację dróg i uzgodnienie sposobu ich naprawy należy dokonać wspólnie z administratorami dróg. Koszty naprawy istniejących dróg publicznych zniszczonych wskutek transportu materiałów przeznaczonych do budowy pokryje Wykonawca.

- 4.3 Liczba środków transportu powinna zapewniać prowadzenie robót zgodnie z zasadami określonymi w dokumentacji projektowej, specyfikacjach technicznych (SST) i wskazaniach Inżyniera/Kierownika projektu, w terminie przewidzianym umową.
- 4.4 Przy ruchu po drogach publicznych pojazdy będą spełniać wymagania dotyczące przepisów ruchu drogowego w odniesieniu do dopuszczalnych nacisków na oś i innych parametrów technicznych.
Środki transportu nie spełniające tych warunków mogą być dopuszczone przez Inżyniera/kierownika projektu pod warunkiem przywrócenia stanu pierwotnego użytkowanych dróg na koszt Wykonawcy.
- 4.5 Wykonawca będzie usuwać na bieżąco na własny koszt, wszelkie zanieczyszczenia i uszkodzenia spowodowane jego pojazdami na drogach publicznych oraz dojazdach do terenu budowy.”

4. Zawrzyj stosowne porozumienia z wykonawcą inwestycji realizowanej na Twoim terenie;

Pamiętaj, że zawarcie stosownych porozumień w zakresie zgody na korzystanie z odcinków dróg przy realizacji inwestycji drogowych z generalnym wykonawcą, może zapewnić możliwość egzekwowania od wykonawcy bieżących napraw zniszczonych dróg wykorzystywanych na cele budowy oraz jej odtworzenie po zakończeniu budowy.

Zadbaj o to, aby inwentaryzacja stanu technicznego dróg oraz obiektów inżynierskich wykorzystywanych na potrzeby realizacji budów wykonywana przez wykonawcę – odbyła się z udziałem przedstawiciela zarządcy drogi oraz jeśli to możliwe inżyniera kontraktu.

Pamiętaj, że uzyskanie zgody na ruch pojazdów nienormatywnych – wymaga każdorazowo uzyskania zezwoleń na przejazd takich pojazdów wydanych w drodze decyzji administracyjnych. Tak stanowi art. 64 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym. W/w pozwolenia nie mogą być wydawane na mocy zawieranych porozumień z wykonawcami.

Zadbaj o to, aby wykorzystywane do transportu odcinki dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych przewidziane w porozumieniach z wykonawcami, posiadały odpowiednie parametry techniczne, które pozwoliłyby na przyjęcie takiego ruchu, bez większej szkody dla ich stanu technicznego (odpowiednia nośność mostów i wiaduktów, nawierzchni i podbudowy dróg, szerokości korpusu drogowego i linii rozgraniczających itp.).

Zadbaj o to aby, w porozumieniach z wykonawcami robót w zakresie użytkowania dróg na potrzeby realizacji robót kontraktowych, oprócz wskazania dróg którymi będą transportowane masy towarowe, zostały określone chociażby szacunkowo planowane ilości przewożonych materiałów budowlanych i sprzętu. Posiadając ww. dane można przyczynić się do optymalizacji proponowanych przez wykonawców planów dróg transportowych, w celu zmniejszenia uszkodzeń nawierzchni. Kwestie te powinny być rozwiązywane w trakcie zawieranych porozumień pomiędzy wykonawcami, a zarządcami dróg samorządowych.

5. W przypadku korzystania przez wykonawcę z dróg lokalnych pomimo braku zawarcia porozumień lub niewywiązywania się wykonawcy z zawartych porozumień – zgłoś ten fakt do Inżyniera Kontraktu i/lub GDDKiA właściwego dla danej inwestycji;

Pamiętaj, że w przypadku stwierdzenia przez zarządcę wykorzystywania przez wykonawcę tras lokalnych do transportu materiałów na cele budowy, pomimo braku wykonania i zatwierdzenia inwentaryzacji stanu technicznego oraz braku zawarcia stosownych porozumień – od razu taki fakt należy zgłosić do GDDKiA i/lub Inżyniera. W przypadku posiadania jakiegokolwiek dokumentacji potwierdzającej stwierdzone powyżej nieprawidłowości mogące stanowić dowód w sprawie, należy również przedstawić do wglądu.

Pamiętaj, że zawsze po uprzednim zgłoszeniu takiej chęci, możesz wziąć udział w Radzie Budowy, które są organizowane min. raz w miesiącu. W czasie przedmiotowego spotkania wszystkich stron kontraktu (inwestor, wykonawca, nadzór inwestorski, projektant), można zgłosić i zaprotokołować ewentualne uwagi związane z przedmiotową kwestią.

6. Odpowiedzialność odszkodowawcza od podmiotu prawa cywilnego;

Źródło: <https://www.nik.gov.pl>

Przez odszkodowanie należy rozumieć świadczenie za wyrządzenie szkody, jakie należy się poszkodowanemu (w tym wypadku zarządcy dróg) od podmiotu prawa cywilnego (w tym wypadku wykonawcy), który tę szkodę wyrządził lub ponosi za nią odpowiedzialność. Może ono polegać na:

- przywróceniu do stanu istniejącego przed wyrządzeniem szkody (tzw. restytucja naturalna),
- zapłacie sumy pieniężnej (rekompensata pieniężna).

Odszkodowanie pełni funkcję kompensacyjną – stanowi finansową rekompensatę uszczerbku, który powstał wskutek zdarzeń wywołujących szkodę. Wysokość odszkodowania powinna być adekwatna do rozmiarów powstałej szkody.

Dla zaistnienia odpowiedzialności odszkodowawczej co do zasady muszą łącznie wystąpić następujące przesłanki:

- powstanie szkody, to jest uszczerbku majątkowego,
- naruszenie zobowiązania umownego lub bezprawność czynu – w tym przypadku jest to łamanie powszechnie obowiązującego prawa, dotyczącego ponadnormatywnego wykorzystywania dróg samorządowych,
- związek przyczynowo-skutkowy wyrażony w art. 361 §1kc między danym zachowaniem (ruchem drogowym–transportem), a powstałą w związku z nim szkodą,
- wina.

W kodeksie cywilnym przyjęto dwa reżimy odpowiedzialności za szkodę: deliktowy i kontraktowy. Podział ten w tradycyjnym ujęciu polega na wyodrębnieniu przypadków, gdy szkoda zostaje wyrządzona na skutek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez dłużnika, (odpowiedzialność kontraktowa – ex contractu określona w art. 471 i nast. kc) oraz przypadków, gdy szkoda zostaje wyrządzona niezależnie od istniejącego uprzednio między danymi osobami stosunku zobowiązaniowego, jednakże w takich okolicznościach, w których prawo czyni kogoś za szkodę odpowiedzialnym, na skutek czego wyrządzenie szkody staje się źródłem zobowiązania (odpowiedzialność deliktowa – ex delicto określona w art. 415 i nast. kc). Brak pisemnych porozumień bądź umów z wykonawcami odcinków autostrad i dróg ekspresowych w zakresie sposobu korzystania z dróg lokalnych skutkować może koniecznością dochodzenia roszczeń odszkodowawczych za ewentualne szkody wyrządzone na drogach samorządowych wyłącznie na zasadzie odpowiedzialności deliktowej tj. zgodnie z art. 415 i następnymi ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. kodeks cywilny. Przedmiotowe rozwiązanie, w odniesieniu do konstrukcji zasady odpowiedzialności kontraktowej, określonej

w art. 471 kc i następnych, możliwej do realizacji jedynie w sytuacji zawarcia stosownego porozumienia jest, mniej korzystne dla samorządów. Przykładowo chociażby z powodu krótszego terminu przedawnienia przewidzianego dla odpowiedzialności deliktowej to jest trzech lat, zamiast dziesięciu – przy odpowiedzialności kontraktowej.

Wybór jednego z reżimów odpowiedzialności odszkodowawczej ma dla poszkodowanego doniosłe konsekwencje ze względu na istotne różnice zachodzące pomiędzy reżimem prawnym odpowiedzialności kontraktowej i reżimem prawnym odpowiedzialności deliktowej. Dotyczy to m.in. odmiennych terminów przedawnienia i zasad odpowiedzialności. Zgodnie z art. 4421 kc roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym, co do zasady, ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Co do zasady, do roszczeń o odszkodowanie w reżimie kontraktowym stosuje się przepisy ogólne o przedawnieniu (art. 117–125 kc). Roszczenia o naprawienie szkody powstałej na skutek niewykonania lub nienależytego wykonania kontraktu, jako roszczenia majątkowe, przedawniają się zatem – zgodnie z ogólną regułą wynikającą z art. 117 § 1 kc. Oznacza to przede wszystkim, że stosownie do treści art. 118 kc termin ich przedawnienia, co do zasady, wynosi dziesięć lat.

7. Przeprowadź inwentaryzację istniejącego stanu dróg na Twoim terenie.
Wykonaj dokumentację opisową i fotograficzną, przed datą/terminem od
jakiego Wykonawca zacznie korzystać z dróg lokalnych na Twoim terenie

Zadbaj o bieżące prowadzenie dokumentacji obrazującej stan własnej sieci drogowej, m.in. aktualnej ewidencji dróg, książek drogi, dzienników objazdu i protokołów z przeglądów stanu technicznego. Powyższe wynika z zapisów art. 20 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

Pamiętaj m.in. o corocznym obowiązku sporządzenia informacji o drogach publicznych, na których jesteś zarządcą oraz przekazania jej do GDDKiA.

Zabezpieczenie interesów lokalnych zarządców poprzez posiadanie wykonanej przez własne służby dokumentacji, może posłużyć do wykorzystania jako punkt odniesienia w zakresie naprawy zniszczeń dróg lokalnych spowodowanych przez wykonawcę inwestycji oraz jako materiał dowodowy w przypadku ewentualnych sporów.